

Mugu seta strikuna í sandin

Bárður Nielsen
væntar, at tað ber til
at fáa politiska semju
um dagføring av
kapitalvinningsskatta-
lógini. Higartil hava
tríggir av teimum
fýra stóru flokkunum
sagt seg taka undir
við uppskotinum.
Fólkaflokkurin hev-
ur enn ikki givið
sína tilsøgn, men
teir taka undir við
endamálinum í
hesum

KAPITALVINNINGUR

Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo

– Eg veit væl, at tað kann skapa eina ójavnvág, um vit seta eitt mark til eitt nú 31. desember. Men tann ójavnvágin er longu galdandi, og verður einki gjørt, so verður hon galdandi í allar ævir.

Somikið greiður er Bárður Nielsen, sum nú er í ferð við at leggja seinastu hond á uppskotið um eina ajourføring av kapitalvinningsskattalógini. Ein ajourføring, sum fyrst og fremst hevur til endamáls at tippa skattaholið, sum íkom, tá verandi lóggáva varð samtykt. Eitt skattahol, sum politiska skipanin varð væl vitandi um, men sum táverandi landstýrismaðurin, Karsten Hansen, segði seg ongan møguleika hava at tippa. Eisini hóast hann fyrst tveimum árum staðfesti óhepnu avleiðingina, sum hetta hevði við sær.

– Tað er sjálvandi ikki í tráð við andan í lógini, at nøkur skulu sleppa undan skatti, men í hesum førinum má bara sigast, at tað hevur verið tingsins vilji. Tú skalt so vera púra vísur í, at tað ikki var mín vilji. Hjá øðrum verða skattareglur broyttar uttan nakra sum helst ávaring, og skalt tú samstundis hava nøkur koyrandi á fyrsta flokki í allar ævir, so er tað ikki nóg gott, ljóðaði greiða staðfestingin sum Karsten Hansen tá hevði um málið.

Hevur stuðul

Útvarpið hevur eisini viðgjørt málið seinastu tíðina, og her er komið fram, at sambands- og javnaðarflokkurin siga seg taka fult undir við ætlaða uppskotinum. Tjóðveldisflokkurin hevur enn ikki sagt seg treyta-leyst taka undir við hesum, men sum Karsten Hansen hevur staðfest, so tekur flokkurin undir við aðalmálinum í hesum. Nevnliga at javnstilla alla skatting av kapitalvinningi. Líkamikið, um hesin stavar frá virðisbrøvum, sum eru ognarð fyrri ella eftir 16. november 2001.

Einasti av stóru flokkunum, sum enn ikki veruliga hevur meldað greitt út í málinum, er fólkaflokkurin.

Men sambært Anfinni Kallsberg, floksformanni, er hetta tó ikki nakað, sum er grundað á ein illvilja mótvegis eini nýggjari skipan.

– Í prinsippinum ganga vit avgjørt inn fyrri, at skattingin av kapitalvinningi skal javnstillast. Spurningurin er bara, hvussu hetta verður gjørt.

– Vit gjørdur jú eina

– Taka vit ikki uppgerðina, so stendur henda ójavnvágin við í allar ævir, sigur Bárður Nielsen

nýggja lóg í 2002, og fyrri partabrøv, sum eru ognarð eftir hetta, er jú eingin trupulleiki. Trupulleikin er, at eftir gomlu lógini hevði tú skattafrítøku fyrri vinningi av partabrøvum, sum vórðu ognarð fyrri 16. november 2001, og tí er umráðandi, at vit vita, hvussu vit kunnu skapa nakrar greiðar yvirgangsreglur.

Ein avskrivning

– Samstundis, so er eisini umráðandi, at hesar verða gjørdar eftir einum leisti, sum letur seg gjøgnumføra. Uppskotið, sum fyrilá í heyst, var stórt sæð ein avskrivning av donsku yvirgangsreglunum. Í Danmark hava tey eisini almenna virðismeting av ognum, og tí kundi hetta gjøgnumførast. Skal tað sama gerast í Føroyum, so leggur hetta eitt stórt

eykaarbeiði á umsitingina, og spurningurin er tí, hvørt hetta letur seg gera yvirhøvur, sigur Anfinn Kallsberg.

Hetta var atvoldin til, at Fólkaflokkurin í heyst bað um, at viðgerðin av málinum varð flutt nakað.

– Eftir ætlan, so kemur hetta ikki í gildi fyrr enn til komandi nýggjár. Og tí er tað betri, at vit hava góða tíð at viðgera uppskotið, heldur enn at tað varð skrumblað ígjøgnum í øllum arbeiðinum, sum var í heyst. Fyrst og fremst, so ræður um at finna eina loysn, sum er haldbær her í Føroyum og sum letur seg gjøgnumføra, staðfestir Anfinn Kallsberg at enda.

Arbeiða undir ábyrgd

Verður talan um
skattliga uppgerð,
sum verður gjørd av
grannskoðarum, so
arbeiða hesir undir
endurgjaldsábyrgd.
Tað merkir, at bæði
landið og parta-
eigarar kunnu krevja
endurgjald, um
arbeiðið handan
váttanina ikki er nóg
væl grundað

KAPITALVINNINGUR

Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo

Tað verður staðfest av umboði fyrri ríkisgóðkendar grannskoðarar, sum Sosialurin hevur tosað við.

– Sjálvandi kunnu vit ikki tryggja, at eitt felag er júst tað vert, sum vit gera tað upp til. Eitt neyvt söluvirði kann ikki ásetast, fyrr enn eitt felag er selt.

– Men í arbeiði okkara virka vit undir endurgjaldsábyrgd, og tí er tað sjálvsagt, at vit í arbeiði okkara miða eftir, at ein slík virðismeting er væl grundað.

Endurgjaldsábyrgdin merkir, at ereingrannskoðari við arbeiði sínum orsök til peningamiss, so kann grannskoðarin ábyrgdast fyrri hetta. Tað vil siga, at kemur ein slík virðismeting – váttarð av grannskoðara – til eitt söluvirði, sum er væl omanfyri alt rímligt mark, so kann landið seta fram endurgjaldskrav um møgugan inntøkumiss, sum kann stava frá slíkari.

Kemur tað hartil, so vileitt krav um endurgjaldsábyrgd sjálvandi verða mett út frá tí arbeiði, sum grannskoðarin hevur gjørt, vísir grannskoðarin á.

– Sjálvandi kann eitt ævigt galdandi söluvirðið ikki staðfestast. Men undir arbeiðinum hjá grannskoðaranum verður kannað eftir, hvørjar fortreytir eru galdandi fyrri virðismetingina. T.d. er ikki ilt at ímynda sær, at söluvirðið á einum fiskiloyvi verður munandi hægri, um nóg og prísir á fiski er vaksandi. Tá kann grannskoðarin ikki ábyrgdast fyrri, at broytingar í hesum eftirfylgjandi hava hækkað söluvirðið á slíkum loyvi. Men hevur grannskoðarin ikki haldgóðar grundgevingar fyrri sínum arbeiði, so kann talan gerast um ábyrgd, verður sagt.

Vilja hava leiðreglur

Felagið fyrri ríkisgóðkendar grannskoðarar í Føroyum hevur viðgjørt ætlaðu lógarbroytingarnar hjá Bárði Nielsen. Og sum so er tað ikki tað stóra, sum teir hava av viðmerkingum til hetta, skilst.

Fyrst og fremst, so vil felagið hava nakrar greiðar leiðreglur fyrri, hvussu tey skulu fyrihalda seg í virðismeting av fyrirøkunum.

– Sjálvandi verða leiðreglur ikki meira enn vegleiðandi. Men tær kunnu tryggja, at útgangsstøðið undir ymsu váttanunum er eintýðugt. Eitt nú kundi ávísir satsir verið settir upp fyrri, hvør fermetraprísurin á einum skrivstovubýgningi í Havn er, hvussu nóg eitt fiskiloyvi av tí og tí slagnum er vert og so framvegis. Sjálvandi vilja tað so verða sveiggj í einstøku metingunum, men tá er tað so uppgávan hjá grannskoðaranum at kann eftir teimum orsökunum, sum eru atvold til sveiggini, verður sagt.

Kann ikki verða afturvirkandi

Grundlógin ásetir, at
ein lóggáva ongantíð
kann gerast við aftur-
virkandi kraft til
ampa fyrri borgaran.
Tí er neyðugt við ser-
støkum uppgerðum,
um kapitalvinnings-
skattalóggávan skal
broytast

KAPITALVINNINGUR

Jákup Mørk

Ivaleyst eru fleiri vorðin heldur bilsin, tá Bárður Nielsen hevur tosað um, at ein broyting í kapitalvinningskattalógini krevur, at serstakar metingar verða gjørdar av teimum fyrirøkum, sum verða raktar av

broytingunum. T.v.s. fyrirøkur, har eigararnir hava átt partabrøv síni undan 16. november 2001. Sagt verður, at tá vinningurin fram til ein møgugan skeringsdag er skattafríur, so er tað ikki rætt, at eigararnir enn einaferð fáa ein skattligan fyrirum, tí virðini undan skeringsdegnum verða ásett enn einaferð.

Kann ikki lóggeva

Trupulleikin í hesum er ásetingin um, at tú ikki kanst lóggeva við afturvirkandi kraft, og tí kann ein broyting í lóggávuni bara tryggja, at ein virðisøking eftir tann skeringsdagin, sum verður galdandi, verður skattaður. Og altso ikki vinningur,

sum er vunnin undan hesum degi.

Eitt rokniðømi

At greiða frá hesum, kunnu vit nýta eitt fiktivt dømi:

Eitt virkið hevur eina skattliga eginogn á 2 mió kr. Skattligu niðurskrivingarnar hava tó verið stórar øll árin, og hartil hevur virkið eitt fiskiloyvi, sum er fingið ókeypis frá landinum í síni tíð. Hetta hevur við sær, at veruliga söluvirðið á fyrirøkuni er 20 mió kr.

30. desember 2006 stendur eigaranum í boði at selja virkið fyrri 20 mió kr. Ger hann av, at taka av hesum, soleiðis at virkið verður selt undan ársskiftinum, er allur vinningurin skattafríur.

Verður lóg gjørd, sum ikki tekur hædd fyrri einum møgugum söluvirði, men afturimóti nýtir skattligu eginognina, standast trupulleikar av, um eigarin av virkinum velur at bíða til eftir ársskiftið. Tá verður sölupeningurin framvegis 20 mió kr., men av hesum eru 18 mió kr. skattskyldugar, tí hetta er vinningur vunnin eftir skeringsdagin. Altso skal seljari tá rinda góðar 5 mió kr. í skatti.

Tá vil borgarin standa í eini verri støðu, enn hann gjørdi undan lógarbroytingini, hóast eingin onnur fortreyt í handlinum er broytt. Og tað er hesum, sum grundlógin setir forboð fyrri.